

Het èchte verhaal voorbij nominaal! Zino Kramer en Rory Leich

ksandr

Het collectieve brein voor de instandhouding
van het Nederlandse elektriciteitsnet.

13 september 2024

Beter benutten net: verschuiving van het sturen op capaciteit naar het faciliteren van flexibiliteit

Netcongestie en transportschaarste

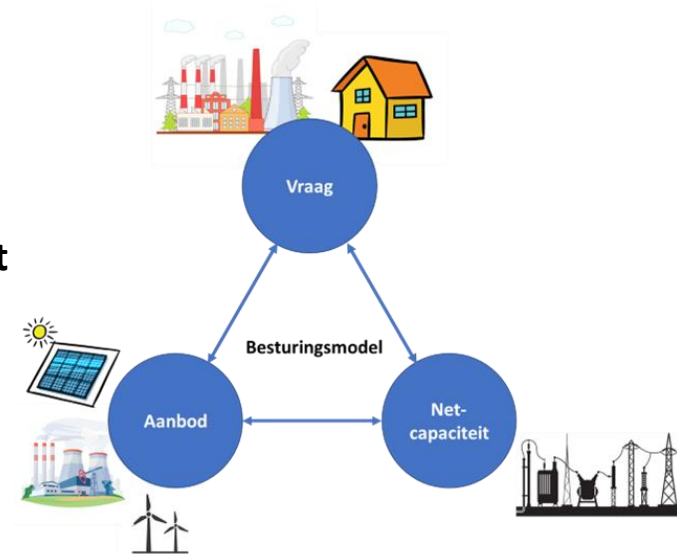
- Korte termijn → Beter Benutten Net.
- Middellange en lange termijn → Bouwen, bouwen én nog eens bouwen (koperen plaat principe).

Terug naar business as usual?

- Prognose 2050; uitbreiding 3 tot 4 keer huidige netcapaciteit.
- Schaarste openbare ruimte, technici, grondstoffen en tijd!
- Maatschappelijk verantwoord?

Systeemoptimalisatie; balancering vraag, aanbod én netcapaciteit (het nieuwe normaal?)

- Netontwerp
- Netstructuur
- Dynamische bedrijfsvoering (real-time SO)

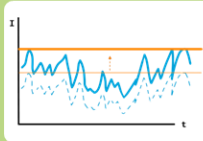

0. Nominale belastbaarheid

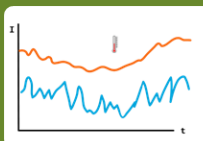
1. Statische belastbaarheid

- De continue belastbaarheid gebaseerd op een constante belasting en specifieke langdurige omgevingscondities.
- Kritische assets enkele statische limieten per jaar; bv zomer- en winterbelastbaarheid.

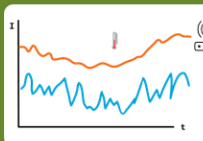
2. Cyclische belastbaarheid

- De maximale belastbaarheid, verkregen door schaling van een periodiek belastingprofiel dat representatief of conservatief is voor de toekomst.
- Generieke of specifieke omgevingscondities kunnen worden gebruikt, die optioneel variëren in de tijd.

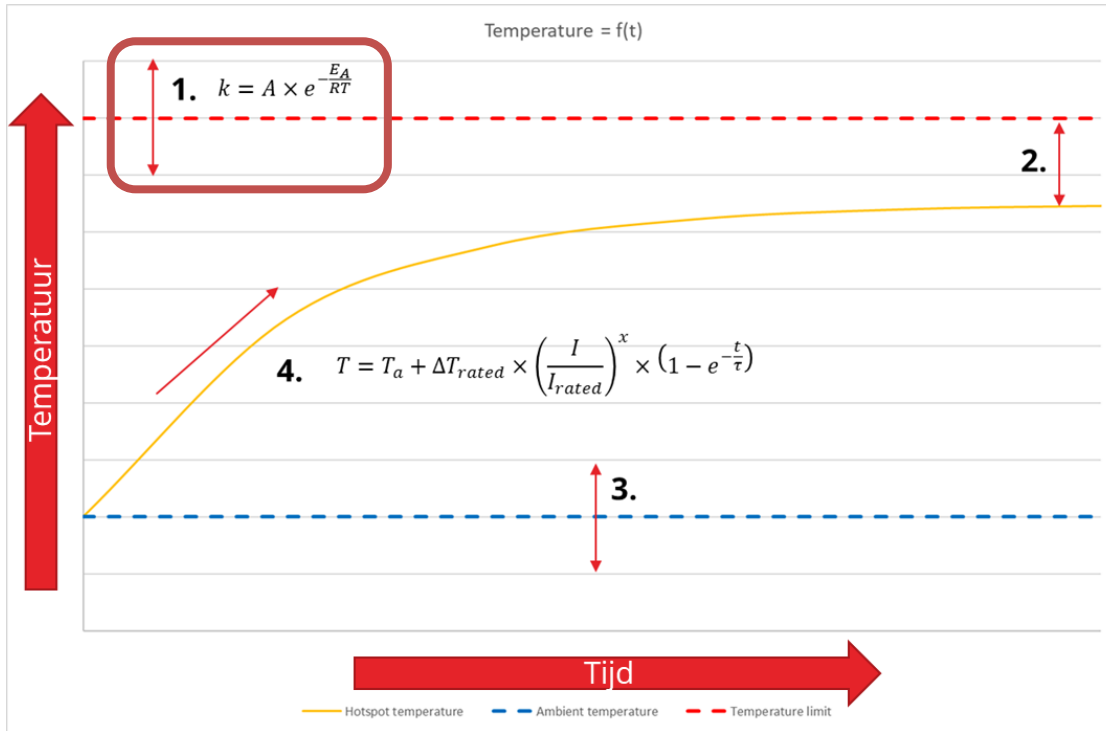
3. Dynamische belastbaarheid

- De real-time toegelaten maximale belastbaarheid gebaseerd op een voorspeld belastingprofiel en actuele omgevingscondities in intraday of day ahead tijdsvensters.
  - Berekend op basis van alleen een gevalideerd model.

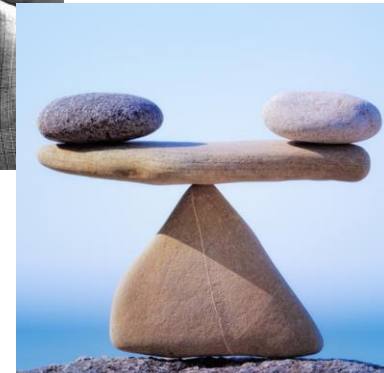

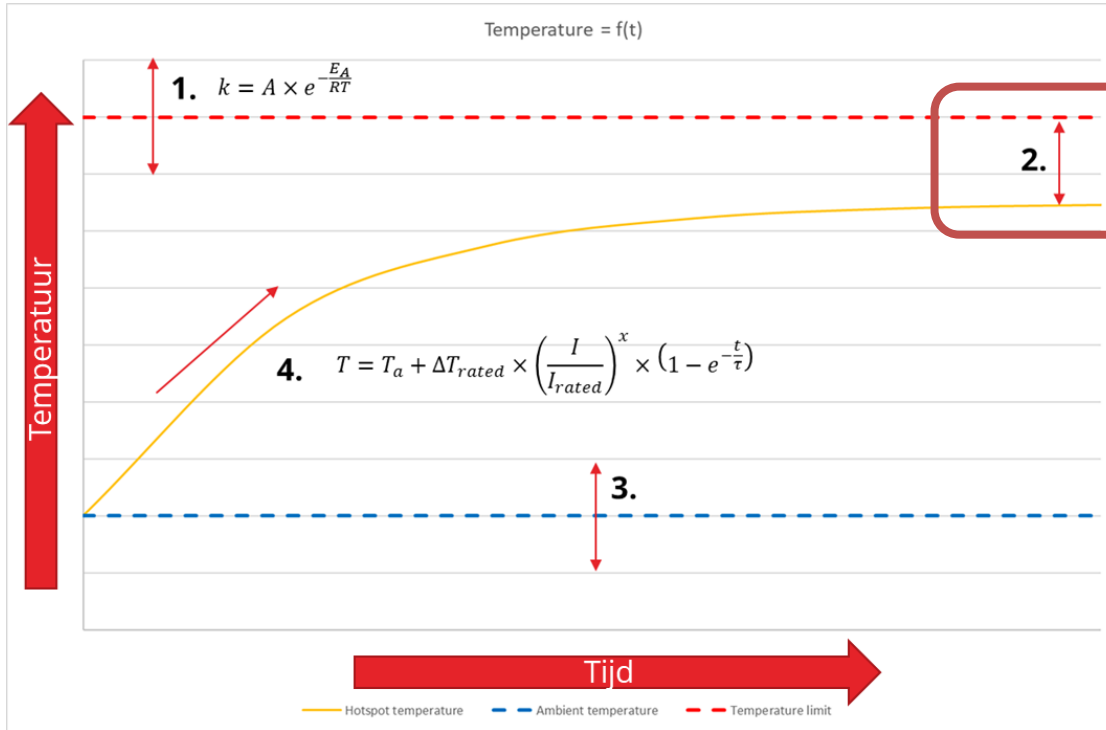
4. Maatwerk dynamische belastbaarheid

- De real-time toegelaten maximale belastbaarheid gebaseerd op een voorspeld belastingprofiel en actuele omgevingscondities in intraday of day ahead tijdsvensters.
  - Berekend op basis van een gevalideerd model in combinatie met temperatuurmonitoring.

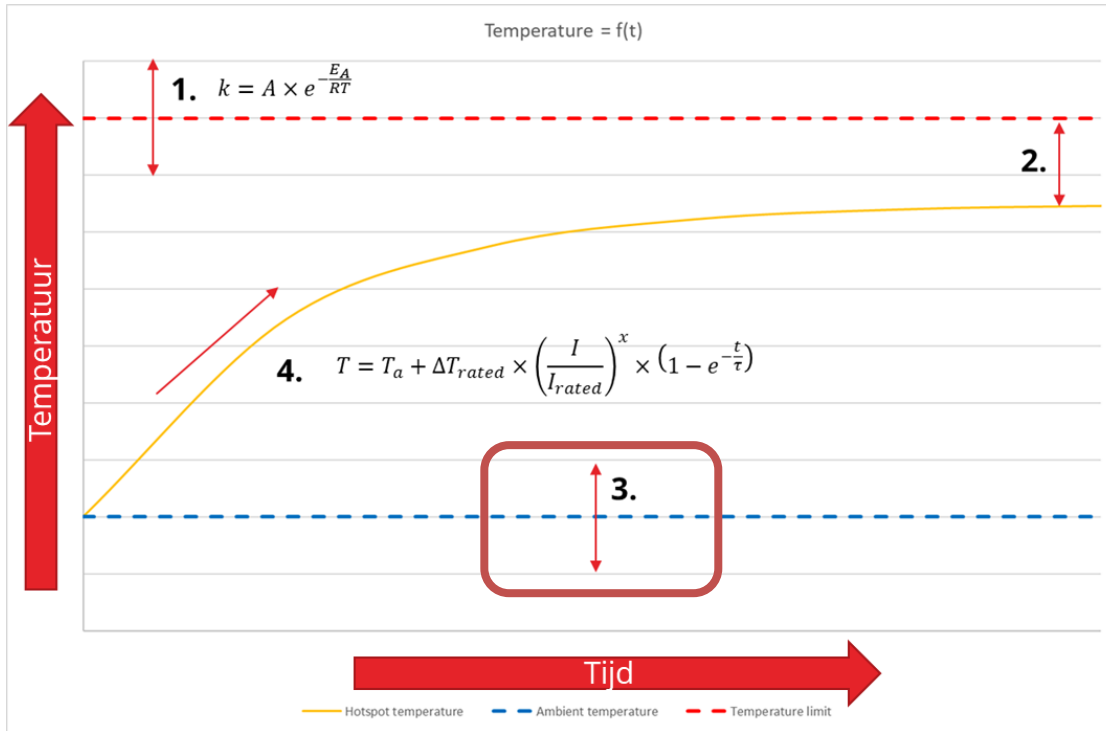
1. **Temperatuurlimiet;** beheersen/balanceren van veroudering

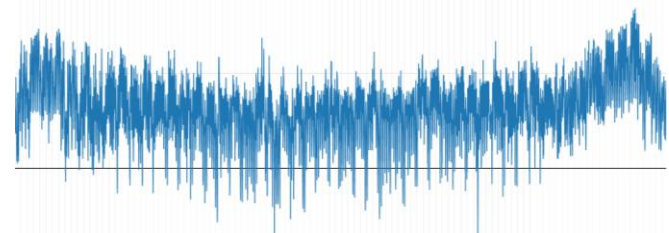

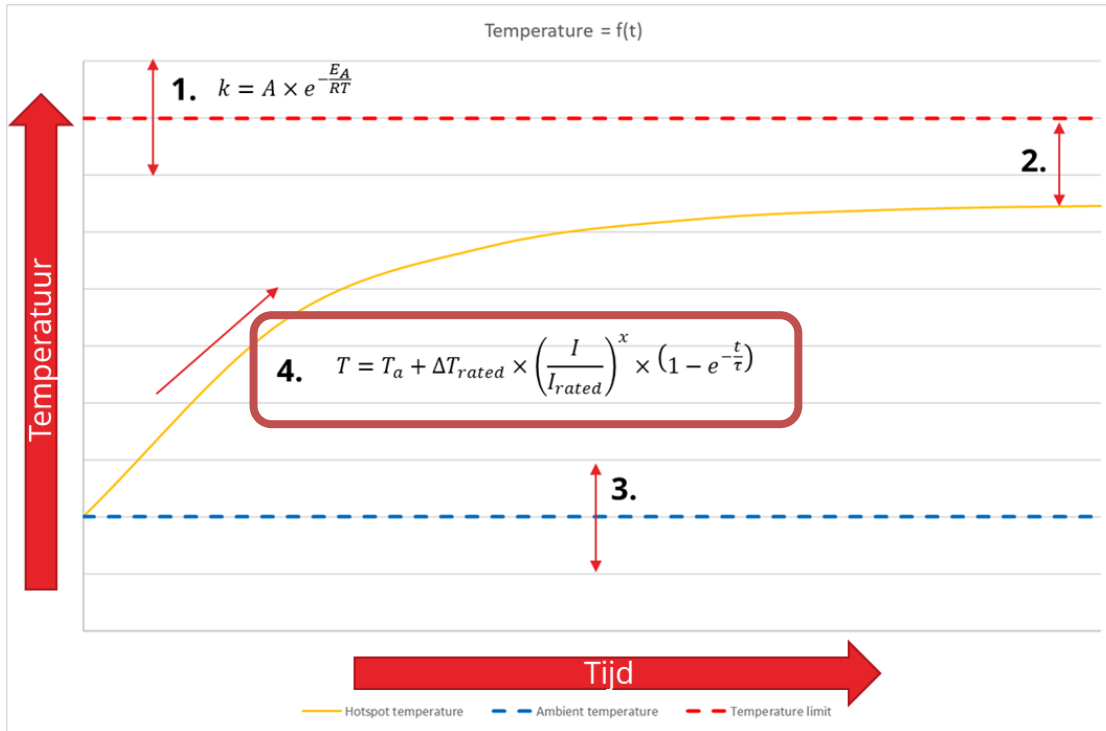
2. Marge in ontwerp/fabricage t.a.v. maximale temperatuurstijging;
volgt uit typetest

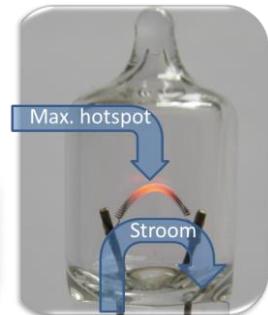
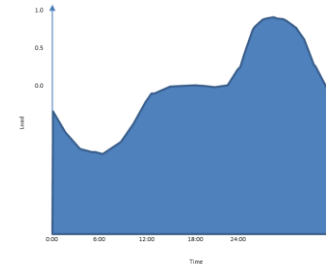
3. **Omgevingstemperatuur;**
in de praktijk veelal betere
omgevingscondities (dag/nacht- en
seizoensritme)

4. Dynamisch gedrag;

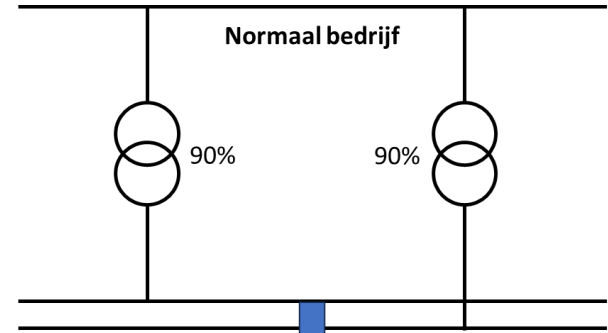
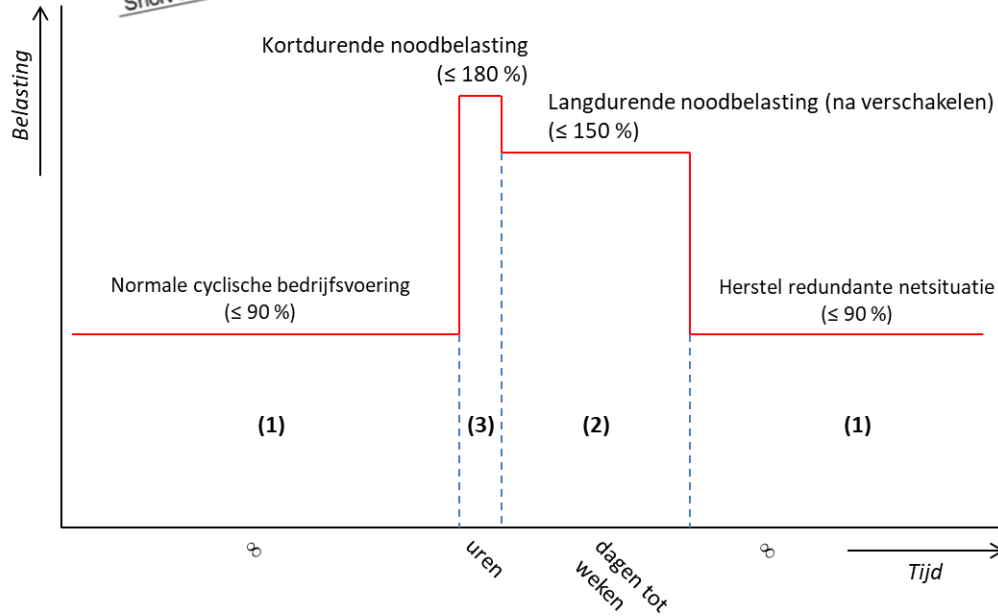
- a) Belastingafhankelijkheid opwarming (exponent)
- b) Tijdsafhankelijkheid opwarming (tijdsconstante)

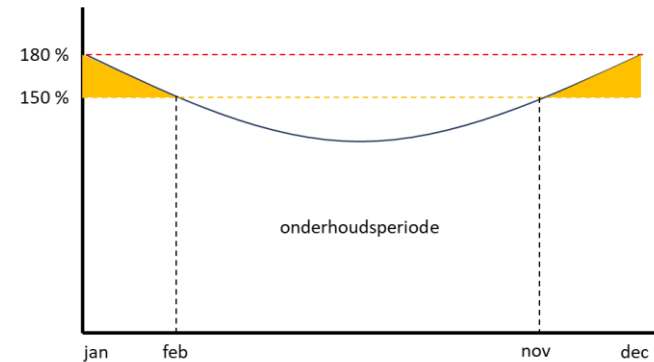
... en bedrijfsvoering!

IEC60076-7 limits for medium power transformers

Loading	Top-oil	Hot-spot	Current
Normal cyclic	105 ° C	120 ° C	150%
Long-time emergency	115 ° C	140 ° C	150%
Short-time emergency	115 ° C	160 ° C	180%

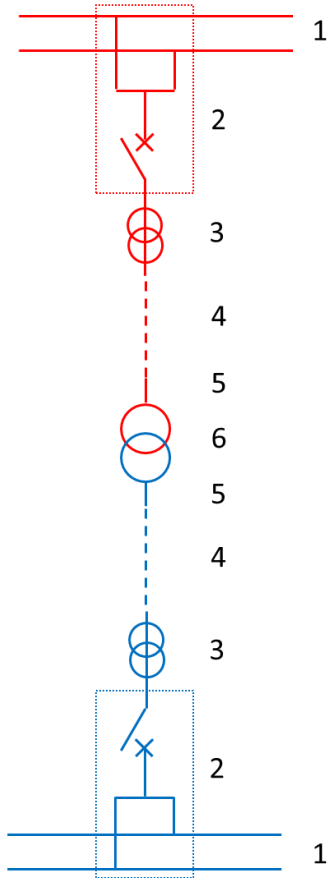

180%
(≥ 30% verschakelbaar vermogen in onderliggend net)

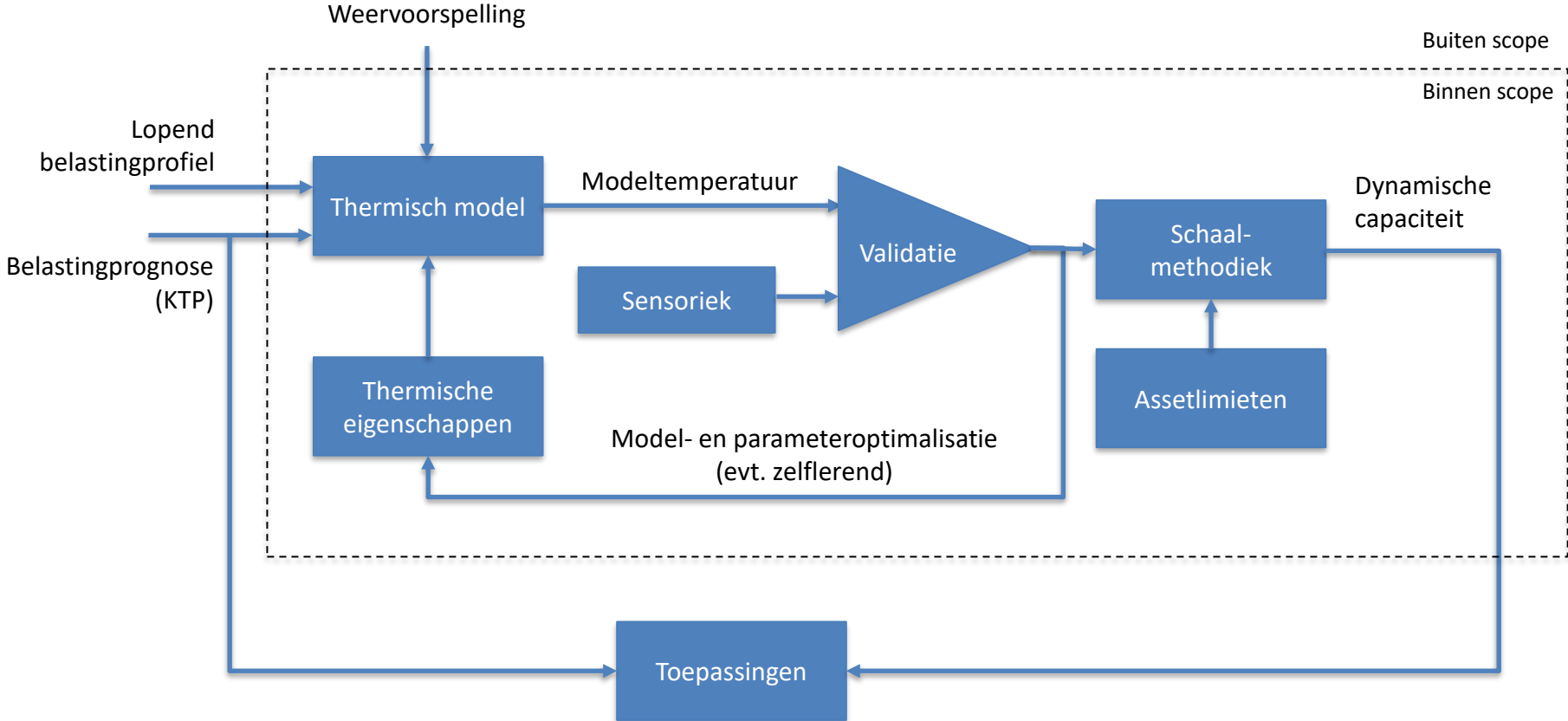

Voor elk stroomvoerend component in de keten is (thermische) modellering en/of –validatiemeting reeds beschikbaar of in ontwikkeling

1. Railsysteem
2. Schakelinstallaties
3. Stroomtransformatoren
4. Verbindingen
  - a) Kabelverbinding
  - b) Busbar, buisrail, railkoper, lijnverbinding
5. Connectoren, litzen
6. Transformatoren

The image shows two technicians in high-visibility yellow and grey safety vests and white hard hats. They are focused on a complex electrical control panel. The panel is filled with various components, including a digital display showing a blue screen, several green terminal blocks, and numerous wires. The technician on the left is using a pair of pliers to work on a component. The technician on the right is looking on, with his hand near his chin in a thoughtful pose. The background shows a brick building and some outdoor equipment.

Meten = weten
Maar kunnen we ook **zonder te meten**
de temperatuur weten?

Maar kunnen we ook zonder te meten de temperatuur weten?

A photograph of two men in a control room. They are wearing white hard hats and high-visibility yellow safety vests over dark clothing. They are looking towards a large array of grey industrial control panels or machinery. The room has brick walls and overhead fluorescent lighting. Three green callout boxes with white text and downward-pointing arrows are overlaid on the left side of the image.

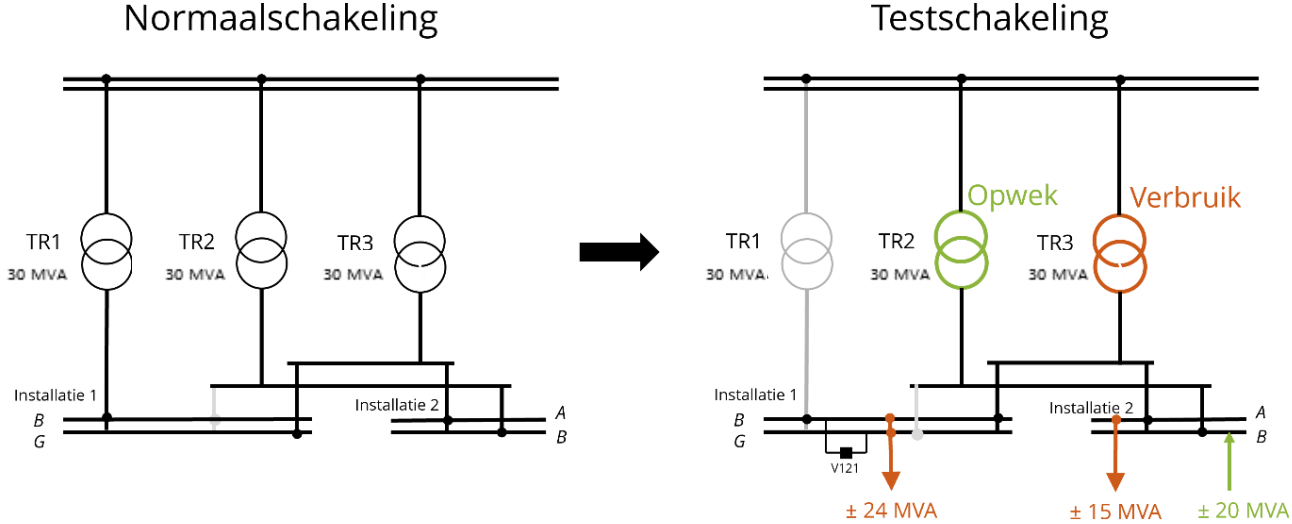
Hoge belasting over
componenten

Temperatuursensoren

Data analyse

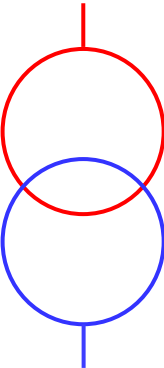
The proof of the pudding is in the eating...

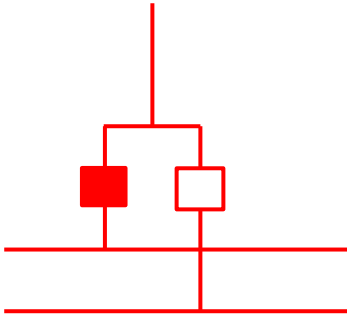
Kabel

Transformator

Schakelinstallatie

Component	Percentage [%]
52,5 kV stroomtrans	
52,5 kV stroomtrans	
52,5 kV kabelverbin	
52,5 kV stroomtran	
52,5/10,5 kV vermog	

Sensoren geplaatst op, om & in de componenten!

Sensoren op, om & in de componenten

Online sensoriek geïnstalleerd en ontsloten

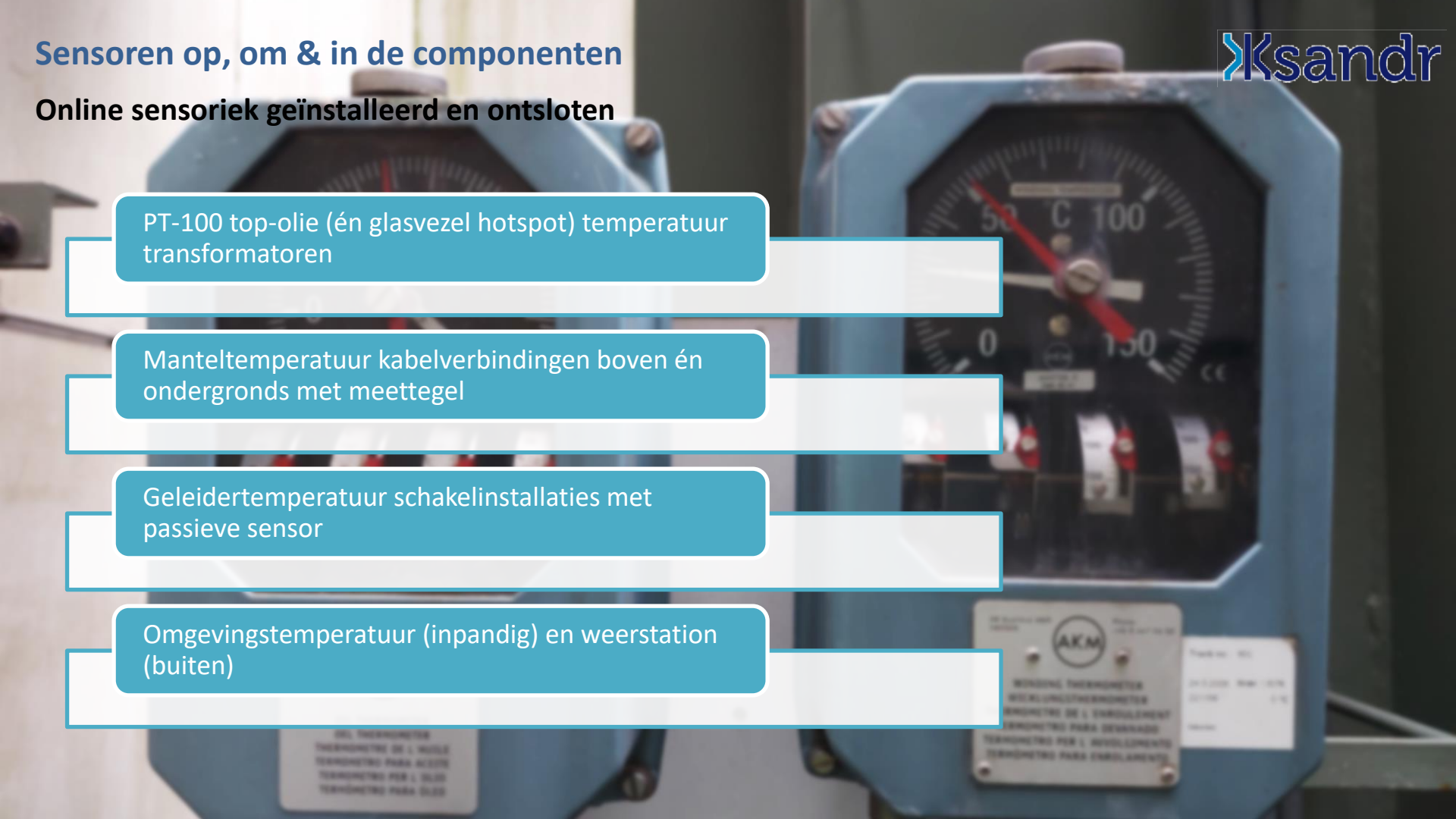

PT-100 top-olie (én glasvezel hotspot) temperatuur transformatoren

Manteltemperatuur kabelverbindingen boven én ondergronds met meetegel

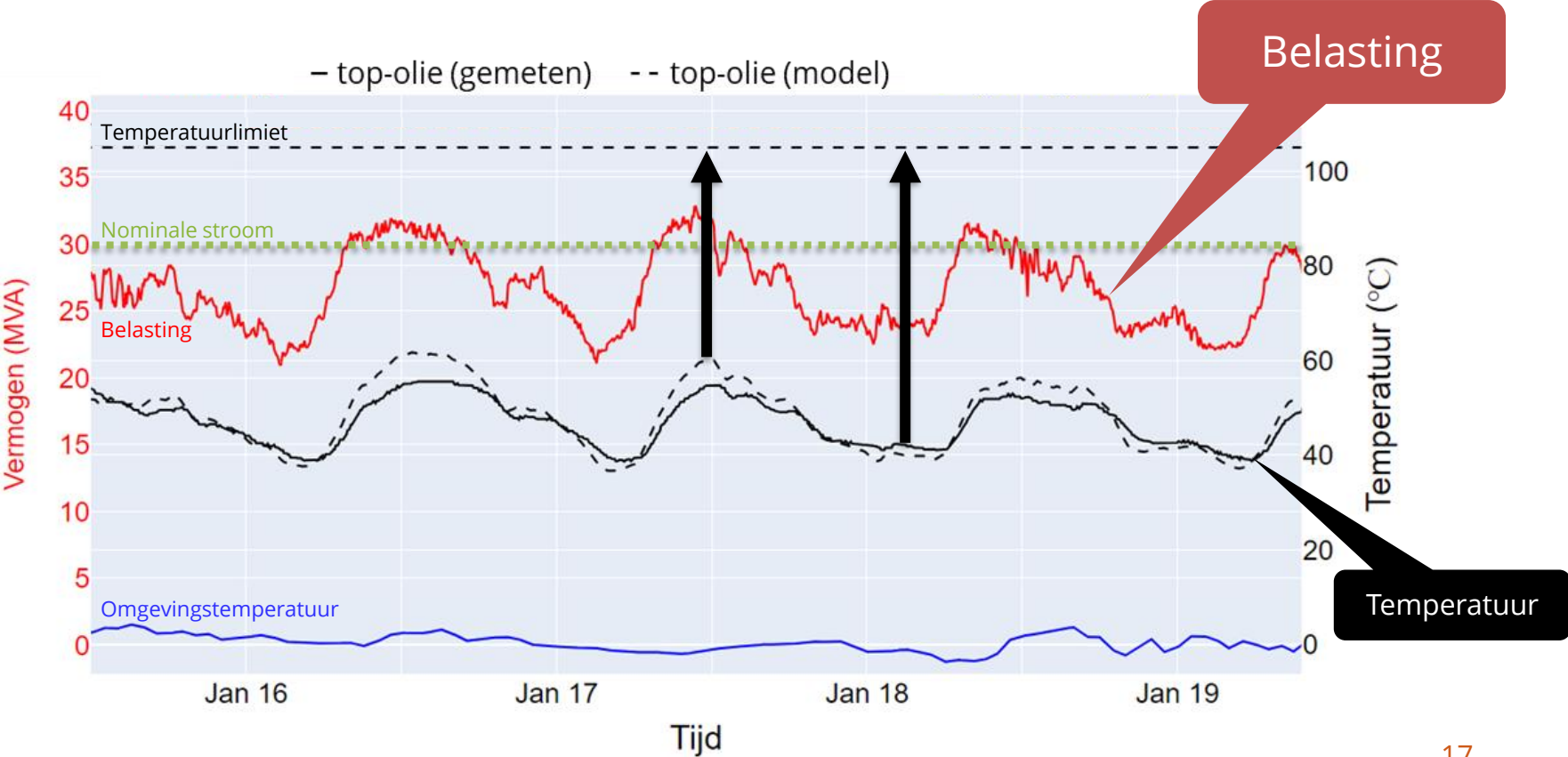
Geleidertemperatuur schakelinstallaties met passieve sensor

Omgevingstemperatuur (in pandig) en weerstation (buiten)

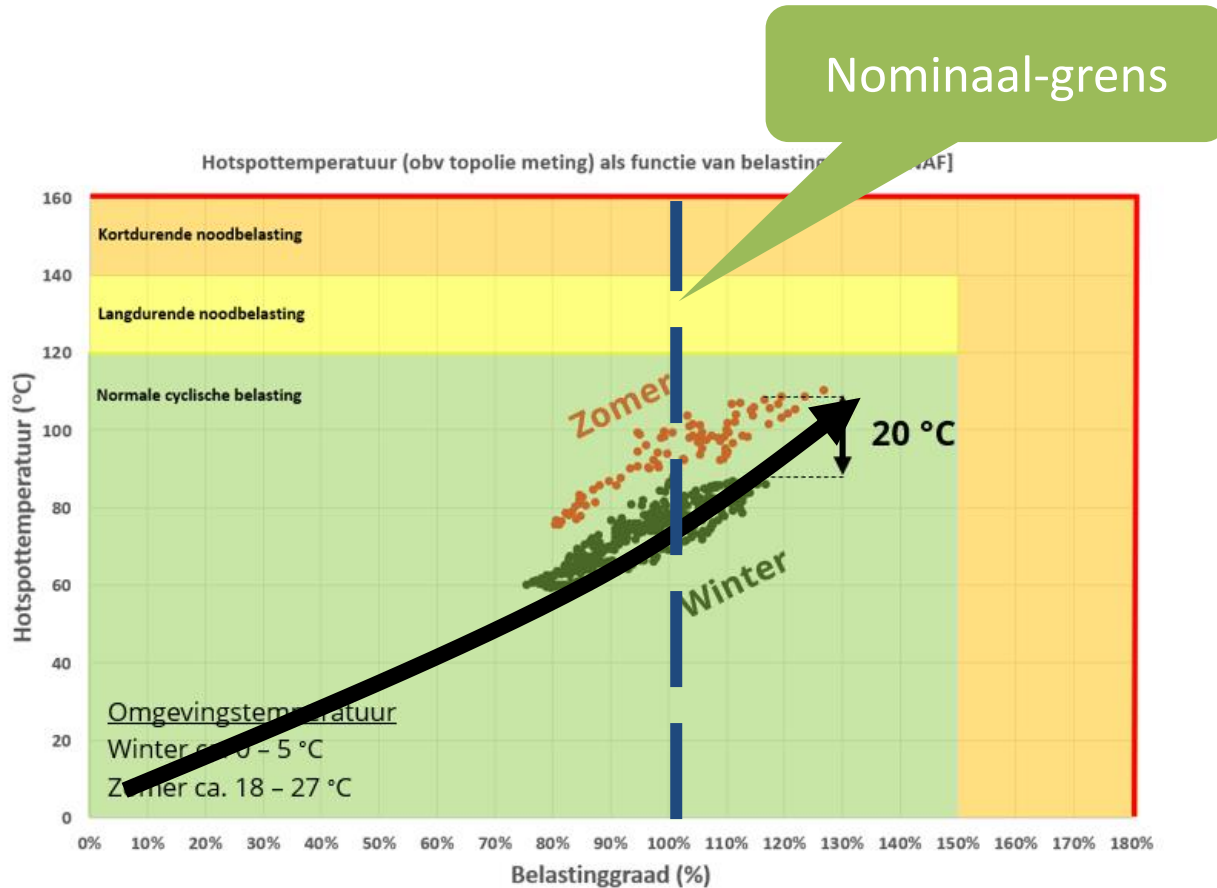

Thermisch geen probleem, ondanks hoge belasting

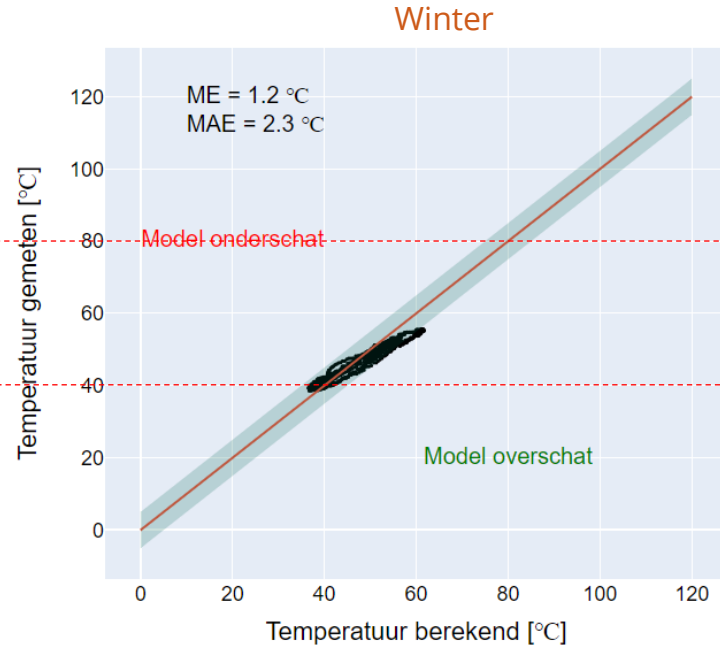
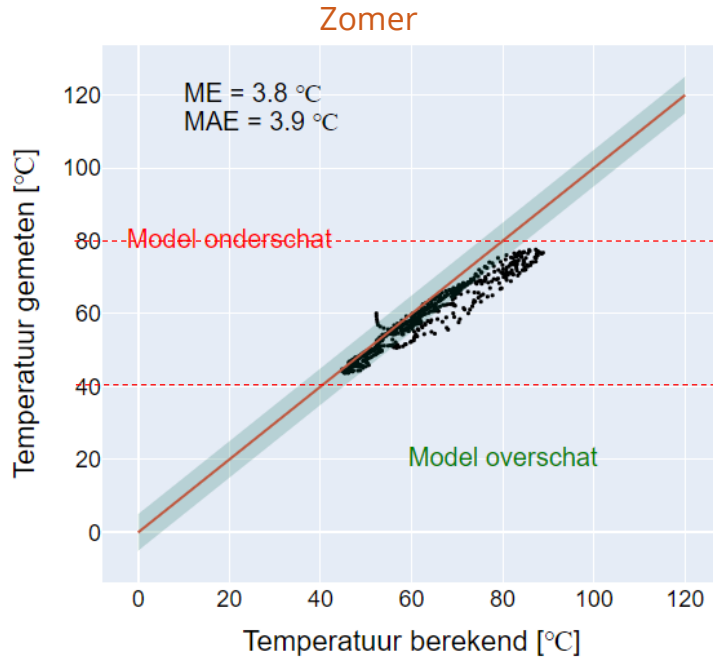
Resultaten hotspottemperatuur vermogenstransformator

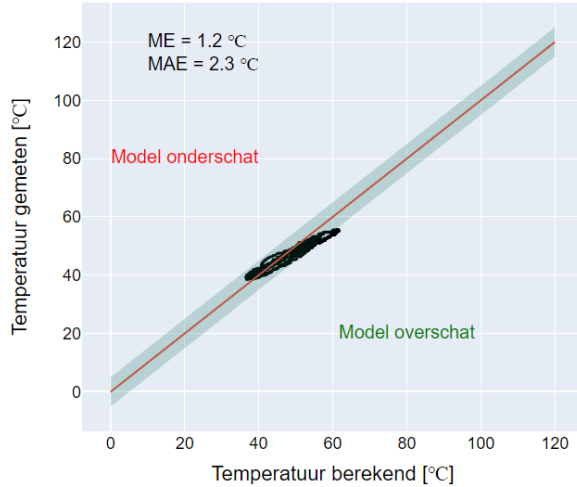
Modelprestaties vermogenstranstormator: ONAF-test

Geforceerde ventilatie

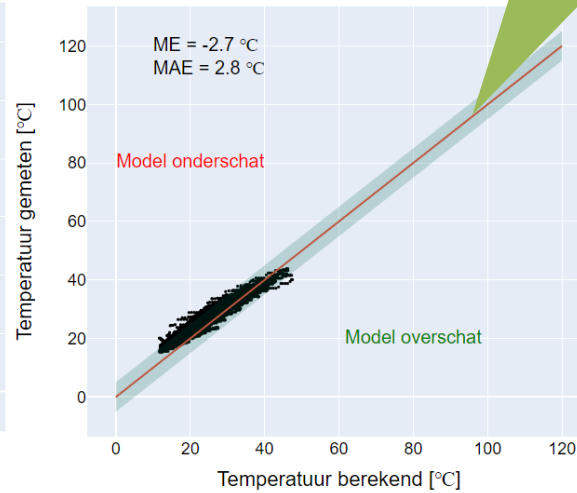
Het model overschat de temperatuur (veilig!)

Transformator

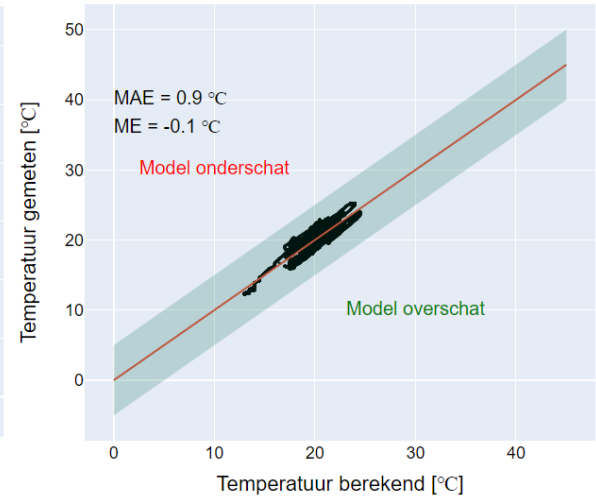

Schakelinstallatie

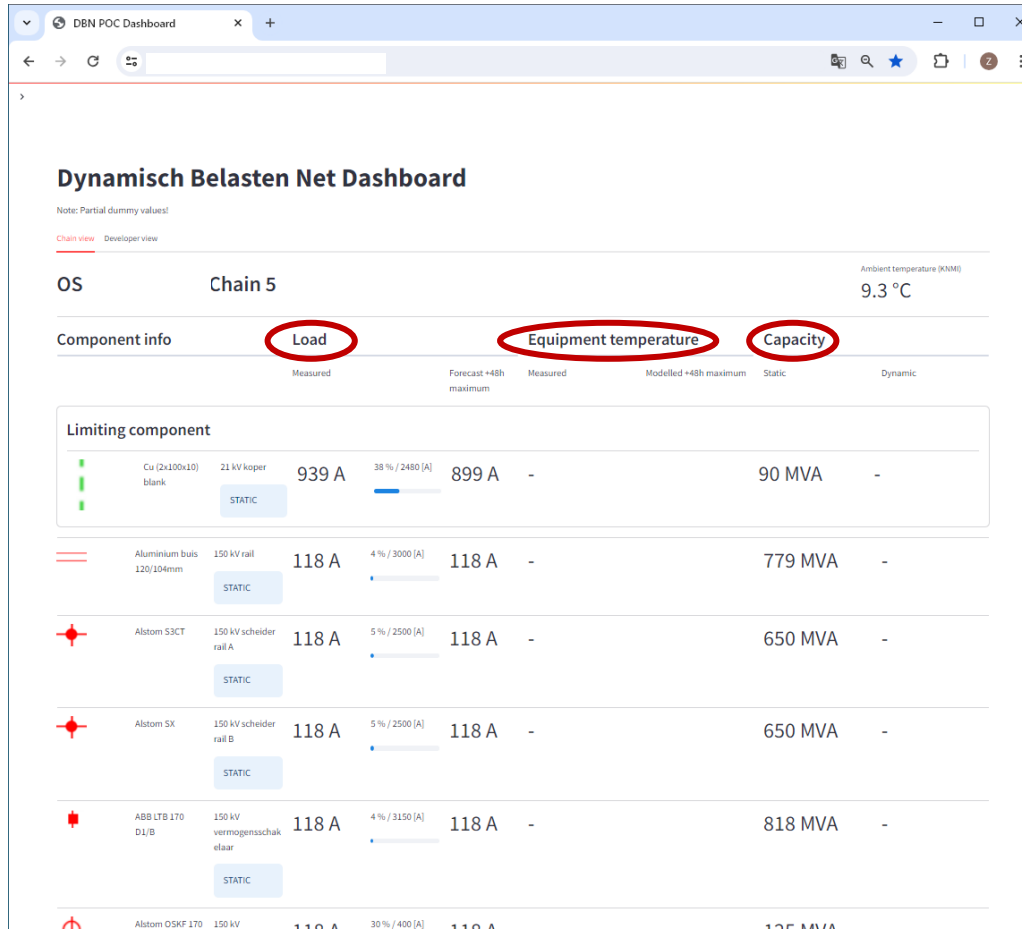
Check of het model overeenkomt met de metingen

Kabel

Dashboard

Dashboard

Dynamisch Belasten Net Dashboard

Note: Partial dummy values!

Chain view Developer view

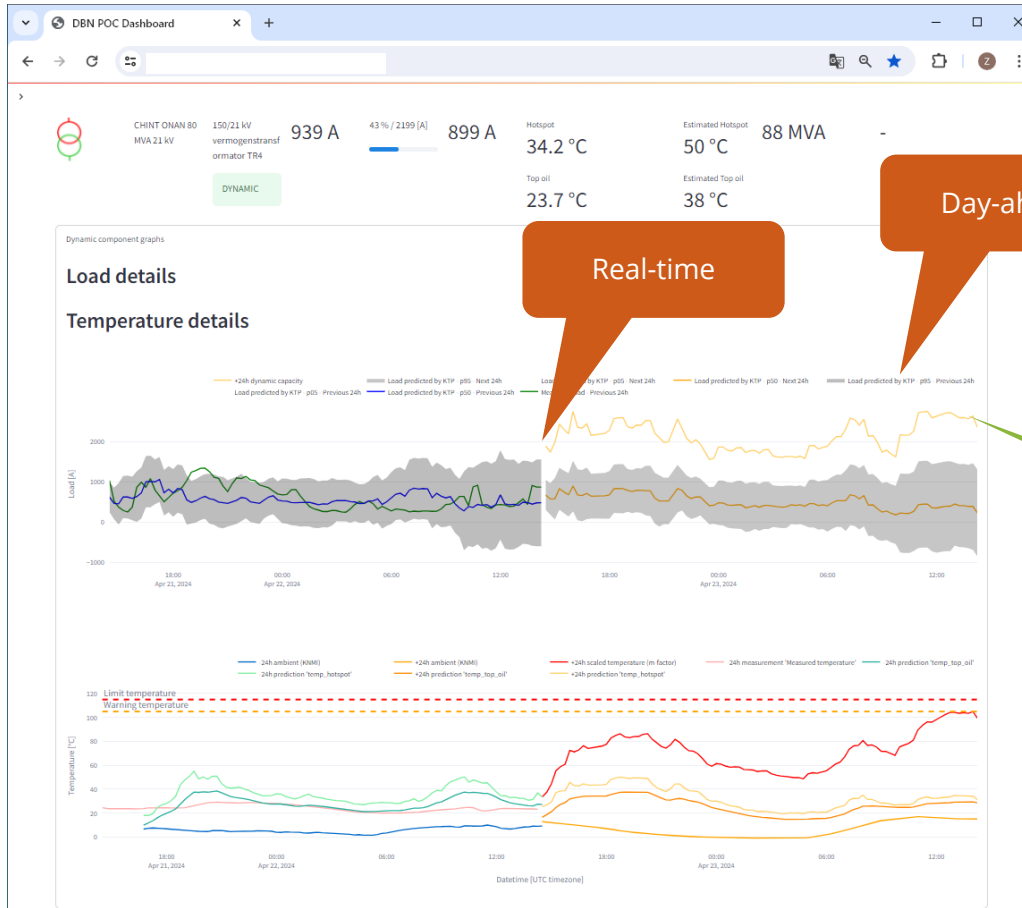
OS Chain 5 Ambient temperature (KMM) 9.3 °C

Component info	Load	Equipment temperature	Capacity				
	Measured	Forecast +48h maximum	Measured	Modelled +48h maximum	Static	Dynamic	
Limiting component							
 Cu (2x100x10) blank	21 kW koper	939 A	38 % / 2480 [A]	899 A	-	90 MVA	-
	STATIC						
 Aluminium buis 120/104mm	150 kV rail	118 A	4 % / 3000 [A]	118 A	-	779 MVA	-
	STATIC						
 Alstom S3CT	150 kV scheider rail A	118 A	5 % / 2500 [A]	118 A	-	650 MVA	-
	STATIC						
 Alstom SX	150 kV scheider rail B	118 A	5 % / 2500 [A]	118 A	-	650 MVA	-
	STATIC						
 ABB LTB 170 D1/B	150 kV vermogensschakelaar	118 A	4 % / 3150 [A]	118 A	-	818 MVA	-
	STATIC						
 Alstom OSKF 170	150 kV	118 A	30 % / 400 [A]	118 A	-	125 MVA	-

DBN Dashboard

Transformator

alllander

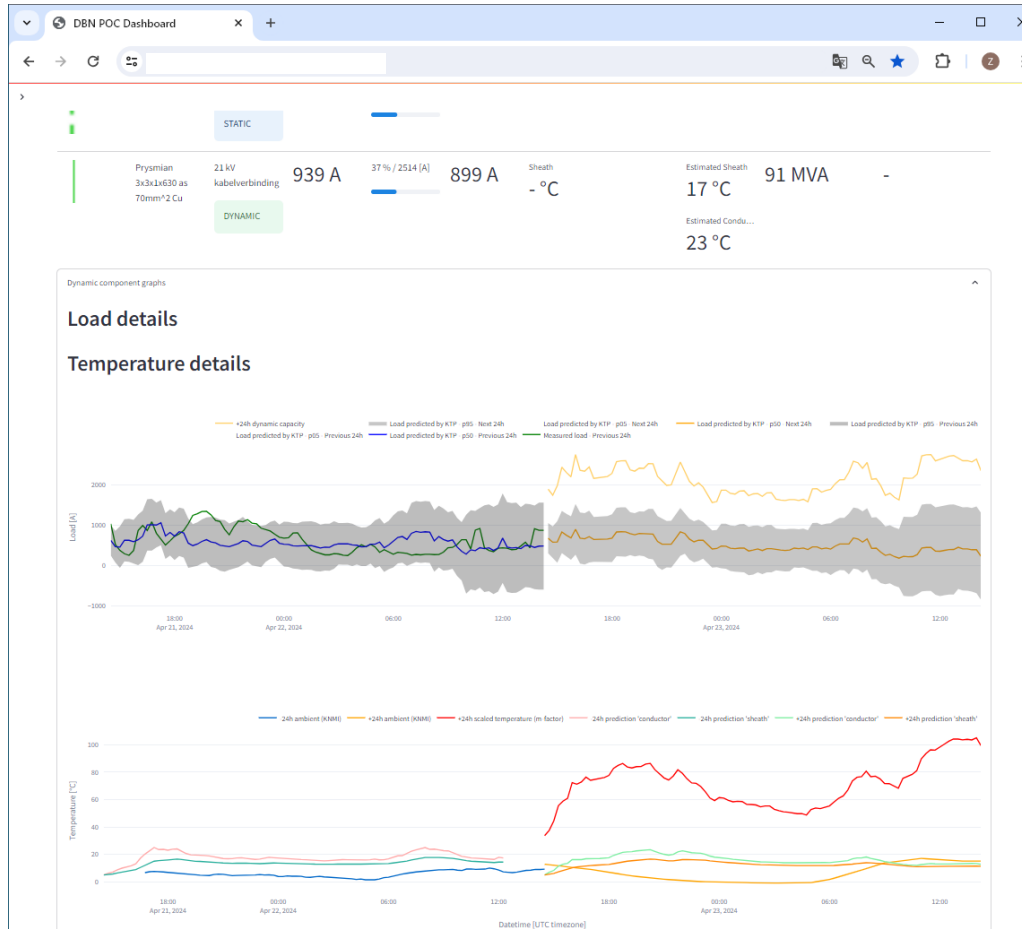

DBN Dashboard

Kabel

alllander

SVBM

- Weinig impact

Veroudering

- 0,43 dag/dag < norm

Overige opmerkingen

- Thermografie → Geen bijzonderheden
- Oliemonster → Geen trendbreuk
- Oliedruk 50kV kabel → Geen bijzonderheden
- Kabelopvoer in trafocel kan beperkend worden

1. Thermisch tot 150% stroom

2. Vrije capaciteit

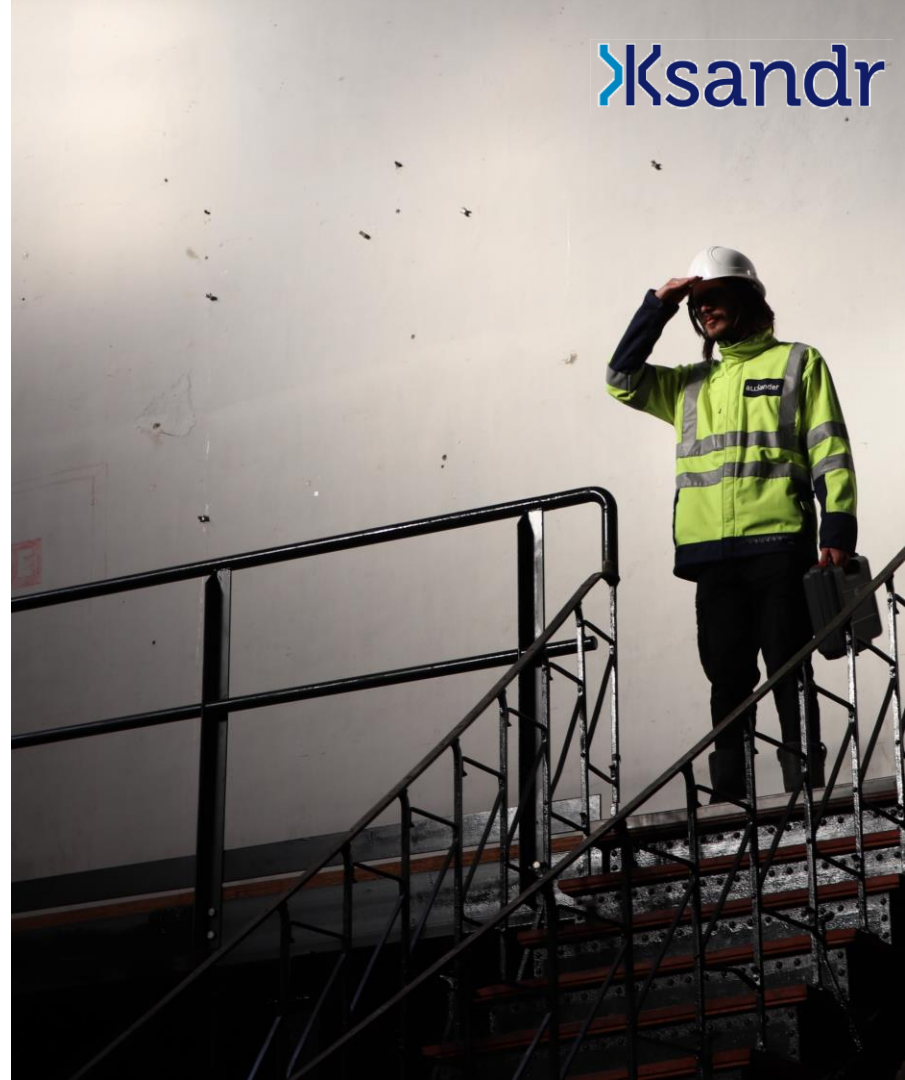
3. Dynamisch kan!

Waar moeten we rekening mee houden?

Implementeren van de huidige resultaten

Onderzoeken wat de echte temperatuurlimieten zijn

Meer pilotlocaties starten voor meer meetdata

Projectteam DBN

Denny Harmsen
 Rory Leich
 Jur Erbrink
 Pim Bellinga
 Douwe de Bruijn
 Martijn Janssen
 Thijs van der Hoeven
 Rob Kopmeiners
 Jochem Wildeboer
 Robert-Jan Peters
 Edi Recica
 Pim Sauter
 Colin van Wijk
 Robert Vosse
 Ilse Kemperman
 Zino Kramer

In samenwerking met en dank aan

Innovatiehub
 System Operations
 APM-INH
 DEP
 LKC bedrijfsvoering
 K&O
 Operationeel beheer

zino.kramer@dep.nl
rory.leich@dep.nl
jur.erbrink@dep.nl
denny.harmsen@alllander.com

Het èchte verhaal voorbij nominaal! Zino Kramer en Rory Leich

ksandr

Het collectieve brein voor de instandhouding
van het Nederlandse elektriciteitsnet.

13 september 2024